

„Żywot ten śmierci istota”, czyli spotkanie z barokiem.

Pierwszoklasisto,
otrzymałeś test związany z literaturą, filozofią i sztuką baroku. Uważnie przeczytaj polecenia.
Każdą odpowiedź przemyśl, a następnie nanieś ją na dołączoną do testu kartę odpowiedzi.

Powodzenia!

- Uzupełnij zdania:
 - Barok to epoka historii kultury europejskiej trwająca od do.....Nazwa *barok* pochodzi od słowa *barocco*, co dosłownie oznacza..... o nietypowych kształtach.
 - Sobór w Trydencie zapoczątkował ruch zwany , który zmierzał do reformy , a skierowany był przeciwko
- Spośród podanych poniżej twórców wskaż **tych**, którzy są reprezentantami nurtu dworskiego:
 - J. A. Morsztyn
 - J. Ch. Pasek
 - D. Naborowski
 - W. Potocki
- Przyporządkuj podane tytuły utworów do ich autorów:

a) „Krótkość żywota”	1) W. Potocki
b) „Do trupa”	2) J. A. Morsztyn
c) „Niechaj śpi pijany”	3) J. Ch. Pasek
d) „Pamiętniki”	4) Moliere
	5) D. Naborowski
- Wskaż prawdziwą odpowiedź:
 - Świętoszek zabiega o względy Elmiry.
 - Pani Pernelle wypędza Świętoszka z domu.
 - Damis jest synem Świętoszka.
 - Marianna jest siostrą Orgona.
- Jak nazywamy wyszukany pomysł literacki, którego stosowanie zalecał G. Marini?
.....
- Wyjaśnij znaczenie słowa *hipokryzja* i podaj nazwisko bohatera, którego można nazwać hipokrytą?
.....
- Wybierz wszystkie prawidłowe odpowiedzi charakteryzujące siedemnastowiecznego sarmatę:
 - obrona wolności szlacheckiej
 - nadużywanie praw
 - dążenie do reform państwa
 - tolerancja wobec innych narodów
- Wpisz do tabeli pojęcia charakteryzujące nurt ziemiański i dworski, wybierając je spośród poniżej.

nurt ziemiański	nurt dworski

koncept, kult tradycji, zainteresowanie polityką, sarmatyzm, marinizm, ozdobność

9. Analizując poniższe zdania określ czy są prawdziwe, czy fałszywe:

a) J. A. Morsztyn był przedstawicielem nurtu ziemiańskiego	P	F
b) Orgon spotkał Świętoszka na pielgrzymce	P	F
c) Reformacja to walka Kościoła katolickiego z innymi wyznaniem	P	F
d) Autorem wiersza „Do tejsze” jest D. Naborowski	P	F
e) Tematem wiersza „Niechaj śpi pijany” W. Potockiego jest przemijanie	P	F

10. Spośród podanych wad Polaków wybierz **dwie**, które krytykuje W Potocki w wierszu „Pospolite ruszenie”:

- a) nietolerancja
- b) egoizm
- c) brak patriotyzmu
- d) obżarstwo

11. Podanym cytatom przyporządkuj utwory, z których zostały zaczerpnięte:

- a) „Leżysz zabity, jam też zabity”
- b) „I wcale ten nie grzeszy, kto grzeszy w sekrecie”
- c) „Dźwięk, cień, dym, wiatr, błysk, głos, punkt – żywot ludzki słynie”
- d) „Gdzie drudzy syrenami przyśpiewują z lekka, / Przygrywają, żeby spał tym smaczniej. On szczeka”

- 1. „Do trupa”
- 2. „Krótkość żywota”
- 3. „Świętoszek”
- 4. „Niechaj śpi pijany”
- 5. „Do tejsze”

12. Wśród podanych cech wskaż **te**, która **nie** charakteryzuje sonetu:

- a) utwór czternastowersowy
- b) podział na część opisową i refleksyjną
- c) utwór epicki
- d) utwór liryczny

13. Wybierz **wszystkie** cechy charakteryzujące Orgona:

- a) hipokryzja
- b) naiwność
- c) przebiegłość
- d) porywczność

14. Popularny w baroku motyw *vanitas* pochodzi z biblijnej Księgi:

- a) Hioba
- b) Koheleta
- c) Psalmów
- d) Izajasza

15. Którego z podanych poetów barokowych nazywa się polskim marinistą:

- a) J. A. Morsztyna
- b) W. Potockiego
- c) D. Naborowskiego
- d) J. Ch. Paska

16. Wyrażenie „kolebka grobem” pochodzi z wiersza D. Naborowskiego jest przykładem:

- a) anafory
- b) epitetu
- c) oksymoronu
- d) inwersji

17. Wskaż motyw literacki, który występuje w poniższym fragmencie barokowego utworu:

„Krótka rozprawa: jutro – coś dziś jest, nie będziesz,
A żeś był nieboszczyka imienia nabędziesz”

- a) świat – teatr
- b) Eros i Tanatos
- c) vanitas

- d) życie – snem
18. Podanym utworom przyporządkuj informacje, które ich dotyczą:
- „Przemysłny szlachcic Don Kichot z Manczy”
 - „Cyd”
 - „Świętoszek”
 - „Marność”
- wybór między miłością a honorem
 - ukazywanie skutków naiwności
 - ośmieszanie ideału średniowiecznego rycerza
 - wiara jako wartość w nietrwałym świecie
 - walka o reformy państwa
19. Spośród podanych informacji o utworze „Kto mocniejszy, ten lepszy” W. Potockiego wybierz prawdziwą:
- należy do nurtu literatury dworskiej
 - dotyczy prześladowań innowierców
 - krytykuje pijaństwo
 - ukazuje skutki rozrzutności
20. Podanym słowom przyporządkuj ich objaśnienia:
- anafora
 - wyolbrzymianie cech postaci, zdarzenia, itp.
 - makaronizmy
 - pominięcie w zdaniu jednego ze składników
 - marinizm
 - rozpoczynanie kolejnych wersów wiersza tym samym wyrazem
 - elipsa
 - stosowanie w poezji wyszukanych pomysłów
 - zwroty obcojęzyczne wtrącane do tekstu utworu
21. Znane motywy i postawy przyporządkuj utworom, w których występują:
- Eros i Tanatos
 - „O swej pannie”
 - vanitas
 - „Świętoszek”
 - dewocja
 - „Marność”
 - „Do trupa”
22. W poniższym fragmencie wskaż zastosowany środek stylistyczny:
 „Oczy twe nie są oczy, ale słońca jaśnie
 Świejące, w których blasku każdy rozum gaśnie”
- oksymoron
 - anafora
 - epifora
 - hiperbola
23. Według jakiej zasady został skonstruowany poniższy fragment:
 „Leżysz zabity i jam też zabity,
 ty – strzałą śmierci, ja – strzałą miłości,
 ty krwi, ja w sobie nie mam rumianości,
 ty jawne świece, ja mam płomień skryty”
- dynamizm
 - kontrast
 - chronologia
 - ozdobność
24. Z podanych niżej poglądów filozoficznych wybierz **ten**, który głosił B. Pascal:
- świat można wytłumaczyć tylko rozumowo
 - wiara w potęgę nauki
 - człowiek rodzi się jako „tabula rasa”
 - lepiej wierzyć w Boga, niż w Niego nie wierzyć
25. Który z podanych filozofów jest autorem słów: „Cogito, ergo sum”:
- B. Pascal
 - Kartezjusz
 - Spinoza
 - J. Locke

26. Do jakiego nurtu literatury barokowej należy poniższy fragment:
„(...) bielsza mej panny pleć twarzy i szyje
Niż marmur, mleko, łabędź, perła, śnieg, lilije”
- a) sarmackiego
 - b) dworskiego
 - c) metafizycznego
 - d) ziemiańskiego
27. Spośród podanych niżej cech wskaż **te**, które charakteryzują styl barokowy w sztuce:
- a) proporcja
 - b) dynamizm
 - c) ozdobność
 - d) harmonia
28. Przeczytaj poniższy fragment wiersza D. Naborowskiego „Marność”. Wybierz nazwisko filozofa, którego poglądy dostrzegasz w tym fragmencie:
„Świat hołduje marności/I wszystkie ziemskie włości (...)”
- a) Kartezjusz
 - b) Epikur
 - c) J. Locke
 - d) B. Pascal
29. Wśród wymienionych twórców wskaż autora obrazu „Trzy gracje”:
- a) Rembrandt
 - b) Rubens
 - c) El Greco
 - d) Michał Anioł

Opracowały:

Urszula Bardadyn

Grażyna Tuszyńska-

polonistki z Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 w Białymstoku

ul. Świętojańska 1